

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce **Ing. A. N.**, zastoupeného JUDr. Luděkem Zakopalem, advokátem se sídlem Krnovská 1397/47, 792 01 Bruntál, proti žalovanému **Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, 702 18 Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 5. 2012, č. j. MSK 57208/2012, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 4. 2014, č. j. 58 A 34/2012 – 40,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 4. 2014, č. j. 58 A 34/2012 – 40, **se zrušuje** a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Žalobci **se vrací** zaplacený soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve výši 1.000 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Městského úřadu Bruntál ze dne 28. 3. 2012, č. j. SO/45400-11/VRA SO 1567/2011/VRA, byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. l) a písm. f) bod 7 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Přestupků se měl dopustit tím, že dne 21. 5. 2011 okolo 17:08 hodin v obci Bruntál na ulici Krnovská u vjezdu na parkoviště u obchodního domu Penny Market ve směru jízdy na Krnov jako řidič vozidla Škoda Octavia, RZ X, nerespektoval vodorovné dopravní značení V1a (podélná čára souvislá) při předjíždění před sebou jedoucího vozidla a současně předjížděl toto vozidlo na přechodu pro chodce a

bezprostředně před ním. Tím porušil § 4 písm. c) a § 17 odst. 5 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Za toto jednání byla žalobci uložena pokuta ve výši 5.000 Kč, zákaz řízení všech motorových vozidel na dobu 6 měsíců a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč. Odvolání žalobce zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 7. 5. 2012, č. j. MSK 57208/2012.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce správní žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě. Krajský soud neshledal žalobu důvodnou a rozsudkem ze dne 22. 4. 2014 ji zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření k ní

[3] Žalobce napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Ve vztahu k trestanému jednání zejména namítal, že přechod pro chodce nebyl řádně označen svislou dopravní značkou a vodorovná dopravní značka byla smytá. Za nedostatky v dopravním značení nemůže být trestán řidič, nýbrž je za ně odpovědný vlastník komunikace, tj. žalovaný. Dále tvrdil, že se nejednalo o předjíždění, nýbrž o objíždění před žalobcem stojícího červeného vozidla, které se však náhle rozjelo.

[4] Žalobce též namítl řadu procesních pochybení správních orgánů. Žalovaný své rozhodnutí o odvolání žalobci nikdy nezaslal a doručil jej pouze zmocněnci žalobce, jemuž ale žalobce již vypověděl plnou moc, která ostatně nikdy nebyla platná. Rozhodnutí mělo být doručeno žalobci též proto, že žalobce byl podle něj povinen něco v řízení osobně vykonat (zaplatit pokutu, odevzdat řidičský průkaz atd.). Rozhodnutí žalovaného tak nikdy nenabývalo právní moci. Správní orgán I. stupně porušil § 67 odst. 3 zákona o přestupcích, neboť obvinění z přestupku podle § 22 odst. 1 písm. l) téhož zákona sdělil žalobci až po lhůtě 60 dnů. Správní orgán I. stupně dále nesprávně zamítl celou řadu důkazů navržených žalobcem a neumožnil mu seznámit se se všemi důkazy před vydáním rozhodnutí, správní spis je zmatený. Výpovědi svědků V. a H. správní orgány oslabily smyšleným tvrzením, že jde o osoby žalobci blízké. Dále žalobce poukázal na konfliktní a neuctivé chování úředních osob při ústních jednáních. Správní orgány nepřihlédly k zásadě *in dubio pro reo* a ke skutečnosti, že žalobce jezdí denně po dobu 35 let bez nehod a bez přestupků a řidičský průkaz potřebuje pro výkon svého povolání.

[5] Podle žalobce se řady pochybení dopustil též krajský soud. Předně žalobce namítá, že se soud nevypořádal s řadou žalobních bodů uvedených v žalobě a jejich doplněních. Konkrétně se jedná o body 1), 5), 6), 7), 8), 10), 15), 18), 20), 26), 31), 32) a 33) žaloby. Dále se krajský soud nedůvodně odmítl zabývat žalobními body 17), 22) a 27). Krajský soud rovněž v části rozsudku označeném „obsah žaloby“ uvádí pouze samotnou žalobu a její třetí doplnění a zcela pomíjí první a druhé doplnění žaloby, jakož i další dvě sdělení žalobce k žalobě (soud tak zřejmě vycházel z neúplného spisu). Dále žalobce souhlasil s rozhodnutím věci bez jednání jen za podmínky, že soud žalobci v plném rozsahu vyhoví; krajský soud však rozhodl bez jednání v neprospěch žalobce. V rozsudku se rovněž vyskytují chybné údaje ve jménech a datech, které nelze dle žalobce považovat jen za překlepy. V poslední části kasační stížnosti pak žalobce polemizoval se závěry krajského soudu ke zbývajícím žalobním bodům v obdobném duchu jako se závěry správních

orgánů. Žalobce závěrem navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Žalobce požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, který odůvodnil zejména tím, že potřebuje řidičský průkaz k výkonu svého povolání. V doplnění kasační stížnosti doručeném soudu dne 1. 7. 2014 pak žalobce detailně rozebíral průběh incidentu a vyslovil domněnku, že se jedná o zinscenovaný případ udělaný na zakázku s cílem jej zdiskreditovat, obvinít a připravit o řidičský průkaz. Domáhal se též toho, aby Nejvyšší správní soud nařídil ve věci jednání.

[7] Žalovaný se v poskytnuté lhůtě ke kasační stížnosti, k jejímu doplnění a k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není důvodné kasační stížnost odmítnout pro nepřipustnost. Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud nejprve hodnotil kasační námitky vytykající krajskému soudu vady řízení a nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku. Žalobce v tomto směru namítal, že krajský soud ve věci rozhodl bez jednání, ač mu k tomu žalobce nedal souhlas. Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. může soud rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Má se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen. Souhlas účastníků řízení tedy může být učiněn buď výslovně anebo konkludentně, pokud účastník nevyjádří v zákonem stanovené lhůtě svůj nesouhlas s takovým projednáním věci. Ústnost a veřejnost soudního jednání patří mezi ústavně garantované principy soudního jednání (čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 96 odst. 2 Ústavy České republiky), pravidlem při soudním rozhodování (zejména v prvním stupni) je proto nařízení ústního jednání. Možnost soudu rozhodnout o věci bez nařízení jednání tyto zásady prolamuje, a proto je třeba podmínky pro její využití vykládat restriktivně (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 2. 6. 1994, sp. zn. IV. ÚS 51/94, publikovaný pod č. 30 sv. 1 Sb. ÚS, nález ze dne 24. 9. 1996, sp. zn. Pl. ÚS 18/96, publikovaný pod č. 269/1996 Sb.).

[11] Krajský soud v daném případě rozhodl o věci bez nařízení jednání, což odůvodnil odkazem na citované ustanovení s. ř. s. Ze soudního spisu plyne, že žalobce v podání doručeném soudu dne 20. 7. 2012 k výzvě krajského soudu uvedl, že souhlasí s rozhodnutím ve věci samé bez jednání. V dalším podání doručeném soudu dne 14. 6. 2013 však v závěru uvedl, že s rozhodnutím bez jednání souhlasí jen za předpokladu, že soud jeho návrhu v plném rozsahu vyhová. Žalobce tak nově podmínil svůj souhlas

s rozhodnutím věci bez jednání tím, že bude rozhodnuto v jeho prospěch. Žalobce tedy bezpodmínečný souhlas s rozhodnutím bez jednání neudělil, a to ani výslovně ani konkludentně. Z formulace jeho vyjádření je zřejmé, že pokud by soud žalobě nevyhověl, souhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání by nebyl žalobcem dán. Jestliže má účastník řízení ústavně zaručené právo na to, aby jeho věc byla projednána veřejně a v jeho přítomnosti, a svoji vůli nevyužít tohoto práva projeví podmíněně, soud je povinen jeho vůli respektovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu 22. 4. 2011, č. j. 5 As 12/2010 – 291, www.nssoud.cz, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2008, č. j. 2 Aps 4/2008 – 138, publikovaný pod č. 1718/2008 Sb. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2008, č. j. 2 Afs 53/2008 – 48, www.nssoud.cz). V posuzovaném případě tedy krajský soud pochybil, neboť rozhodl o věci bez nařízení jednání, aniž by s tímto postupem žalobce vyslovil podle § 51 odst. 1 s. ř. s. svůj souhlas. Řízení před krajským soudem je tak stiženo vadou, která mohla mít podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé. Nejvyšší správní soud proto shledal předmětnou kasační námitku důvodnou.

[12] K namítané nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku Nejvyšší správní soud ze své judikatury připomíná, že nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu je dána, „*opomene-li krajský soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu přezkoumat jednu ze žalobních námitek*“ (rozsudek ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004-73, publikovaný pod č. 787/2006 Sb. NSS), a rovněž tehdy, „*není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené (...). Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá*“ (rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, publikovaný pod č. 689/2005 Sb. NSS).

[13] Pro posouzení této otázky není podstatné, zda krajský soud citoval veškerá podání žalobce doručená v průběhu řízení (v soudním spisu jsou všechna založena, takže krajský soud nevycházel z neúplného spisu), nýbrž zda se s námitkami v nich uplatněnými vypořádal. Z napadeného rozsudku je zřejmé, že se krajský soud nijak nevyjádřil k žalobcem uváděným žalobním bodům obsaženým pod č. 1), 5), 6), 7), 8), 10), 15), 18), 20), 26), 31) a 32) žaloby. Krajský soud byl přitom povinen alespoň vysvětlit, proč uvedené žalobní body nepovažuje pro danou věc za relevantní a z jakého důvodu [jak učinil např. v případě žalobních bodů č. 17), 22) a 27)]. Za této situace je rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů; kasační námitka je důvodná.

[14] Žalobce dále v doplnění žaloby doručeném soudu dne 27. 6. 2012 navrhl provedení výslechu celkem patnácti svědků. Podle § 52 odst. 1 s. ř. s. soud rozhodne, které z navržených důkazů provede a které nikoli. Tato pravomoc soudu jej však nezbavuje povinnosti takový postup odůvodnit (viz rozsudek ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 – 89, publikovaný pod č. 618/2005 Sb. NSS). Krajský soud k návrhu předmětných důkazů neuvedl žádné relevantní stanovisko, a proto je i v tomto ohledu jeho rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů a kasační námitka je důvodná.

[15] Konečně pokud jde o žalobcem zmiňované nepřesnosti v textu rozsudku (pochybení ve jménech, datech a dalších skutečnostech), jedná se dle mínění Nejvyššího

správního soudu o překlupy či chyby v psaní. Z rozsudku je i nadále zřejmé, co bylo předmětem soudního řízení, jak soud rozhodl a jaké jsou důvody tohoto rozhodnutí. V důsledku těchto dílčích drobných pochybení není napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost, jak ji vymezila judikatura zdejšího soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 27/2008 – 75, dostupný na www.nssoud.cz).

[16] Nejvyšší správní soud se za této situace musel dále zabývat tím, zda je oprávněn odpovědět i na další námitky žalobce uplatněné v kasační stížnosti. Při řešení této otázky aplikoval Nejvyšší správní soud usnesení rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, www.nssoud.cz. V tomto usnesení rozšířený senát vyslovil, že „*krajský soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (podobně též Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti) není oprávněn vyhnout se hodnocení těch skutkových a právních otázek, které, jelikož se jimi orgán či soud, jehož rozhodnutí se přezkoumává, v potřebné míře zabýval, samy o sobě předmětem přezkumu být mohou, poukazem na to, že ve vztahu k jiným skutkovým či právním otázkám, od předchozích oddělitelným, je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné. Nejvyšší správní soud podotýká, že zabývat se těmito oddělitelnými otázkami je nutno jen tehdy, má-li jejich řešení význam pro další řízení a rozhodnutí ve věci (či lze-li vzhledem k okolnostem rozumně předpokládat, že takový význam mít bude). Pokud se však s ohledem na dosavadní výsledky řízení, povahu věci či z jiných důvodů stávají v důsledku zrušovacího rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost některé skutkové a právní otázky (a k nim směřující žalobní či stížní námitky) bezpředmětnými, není nutno se jimi zabývat; postačí toliko zdůvodnit, proč je má soud v daném řízení nadále za bezpředmětné*“.

[17] Jelikož v projednávané věci nebylo nařízeno ústní jednání, ač se konat mělo, a jelikož nelze předjímat, jaký bude výsledek ústního jednání a jak ovlivní posouzení jednotlivých žalobních bodů krajským soudem, byly by jakékoliv závěry Nejvyššího správního soudu učiněné ve vztahu ke zbývajícím kasačním námitkám předčasné. Zdejší soud tedy neshledává oddělitelnou část napadeného rozsudku, kterou by se mohl meritorně zabývat. Teprve poté, kdy krajský soud provede jednání a přezkoumatelným způsobem odůvodní své rozhodnutí ve vztahu ke všem žalobním námitkám, bude moci Nejvyšší správní soud přikročit k přezkumu věci samé.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Ze shora vyložených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost žalobce je důvodná, a proto zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V novém řízení je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Krajský soud tedy především nařídí ve věci jednání (nevyjádří-li žalobce bezpodmínečný souhlas s rozhodnutím bez jednání) a vypořádá se se všemi v žalobě uplatněnými námitkami a návrhy důkazů.

[19] Podle § 109 odst. 2 s. ř. s. rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání. Považuje-li to za vhodné nebo provádí-li dokazování, nařídí k projednání kasační stížnosti jednání. Rozhodování bez jednání je tedy pravidlem v řízení o

kasační stížnosti. V projednávané věci je nadto vada řízení před krajským soudem stejně jako nepřezkoumatelnost jeho rozsudku zřejmá ze soudního spisu. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvod nařizovat ve věci jednání, jak požadoval žalobce. Takový postup by vedl jen ke zbytečnému zvyšování soudních výloh stran sporu, neboť soud by ani po provedeném jednání nemohl rozhodnout jinak, než jak rozhodl.

[20] Jelikož Nejvyšší správní soud rozhodl bezprostředně po shromáždění potřebných podkladů a vyjádření ve věci samé, nezabýval se již pro nadbytečnost návrhem žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud výrokem II. vrátil žalobci zaplacený soudní poplatek ve výši 1.000 Kč za tento návrh, který bude žalobci vyplacen z účtu zdejšího soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 10 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích).

[21] V novém řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. července 2014

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu